ივლისი, 2022

ყოველთვიური ეკონომიკური მიმოხილვა*

თვის მნიშვნელოვანი მაჩვენებლები

- ივნისში, სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის წინასწარი შეფასებით, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის ტემპმა 7.2% შეადგინა.
- ივლისში წლიური ინფლაცია 11.5%-ს გაუტოლდა.
- ივლისში, წინა თვესთან შედარებით, ლარის გაცვლითი კურსი აშშ დოლართან მიმართებით 3.8%-ით, ხოლო ევროს მიმართ 7.8%-ით გამყარების ტენდენციას ავლენს.

მაკროეკონომიკური ანალიზისა და საგადასახადო პოლიტიკის განყოფილება

ელ-ფოსტა: pbo@parliament.ge

*სტატისტიკური ინფორმაციის გამოქვეყნების კალენდრის მიხედვით ზოგიერთი მონაცემი წარმოადგენს წინა თვის ცვლადს

1. რეალური და ფისკალური სექტორი

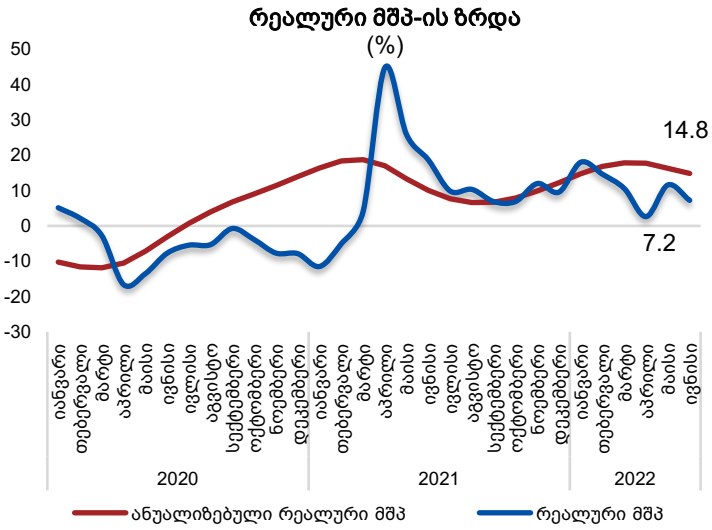

ივნისში დადებითი ეკონომიკური ზრდა 7.2%-ის ნიშნულზე დაფიქსირდა.

წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, 2022 წლის ივნისში, სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის წინასწარი შეფასებით, რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის ტემპმა 7.2% შეადგინა.

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2022 წლის ივნისში, წინა თვესთან შედარებით, რეალური მშპ-ის ზრდის ანუალიზებულმა ტემპმა[1] 14.8% შეადგინა.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო თვეების განმავლობაში პანდემიამდელ, 2019 წელთან შედარებით ეკონომიკის ზრდის მაღალი ტემპები აღინიშნება.

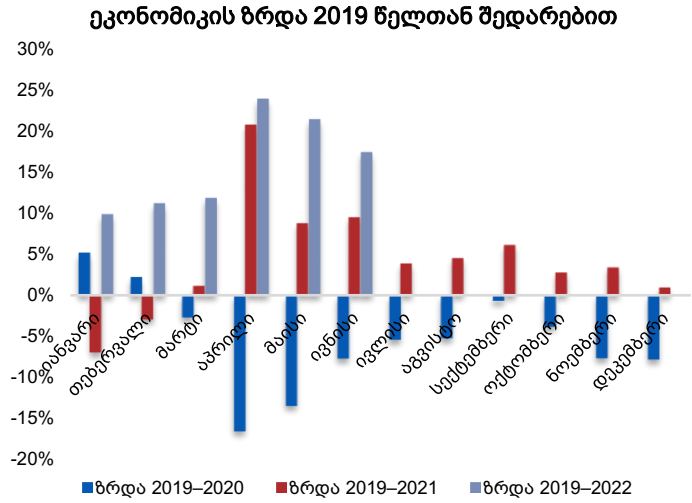

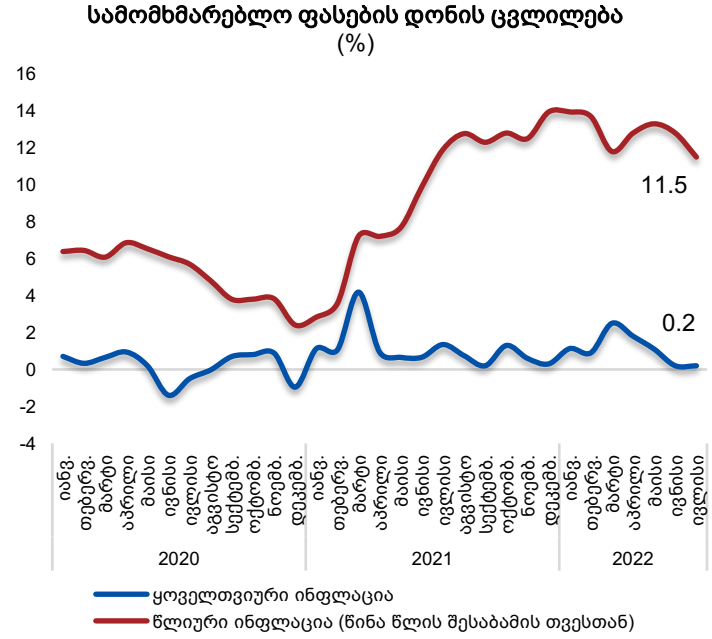

ივლისში სამომხმარებლო ფასების წლიური ინფლაცია 11.5%-ს შეადგენს.

წინა წლის ივლისთან მიმართებით, 2022 წლის ივლისში ინფლაციის დონე 11.5%-ით განისაზღვრა, ანუ მიზნობრივი ინფლაციის 3%-იან მაჩვენებელზე მეტი. წლიური ინფლაციის ფორმირებაზე ძირითადი გავლენა იქონია ფასების დინამიკამ სურსათსა და უალკოჰოლო სასმელებზე, აგრეთვე ტრანსპორტზე, საცხოვრებელზე, წყალზე, ელ. ენერგიაზე, აირზე, სასტუმროებზე, კაფეებსა და რესტორნებზე, ალკოჰოლურ სასმელებსა და თამბაქოზე. 2022 წლის ივნისში მშპ-ის წლიურმა საპროგნოზო დეფლატორმა 11.4% შეადგინა.

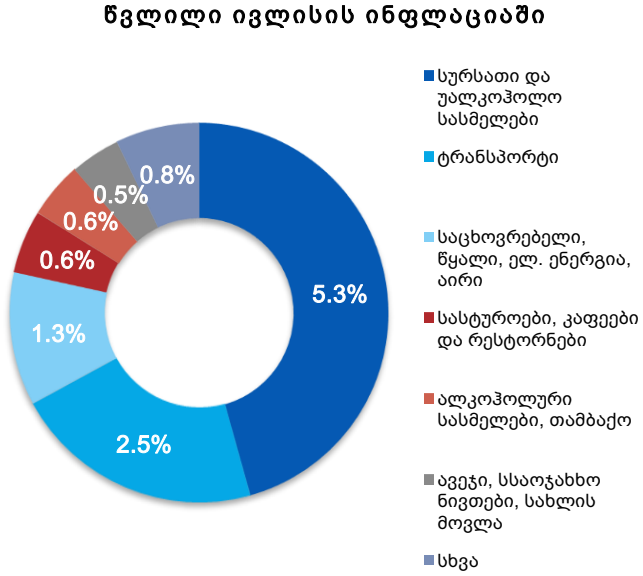

[1] წინა თვესთან შედარებით ანუალიზებული რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი რეალური მშპ-ის მონაცემების საფუძველზე სეზონურობისა და შემთხვევითი რყევების ამორიცხვით დგინდება და წარმოადგენს შესწორებული ტრენდის გაწლიურებულ მაჩვენებელს.

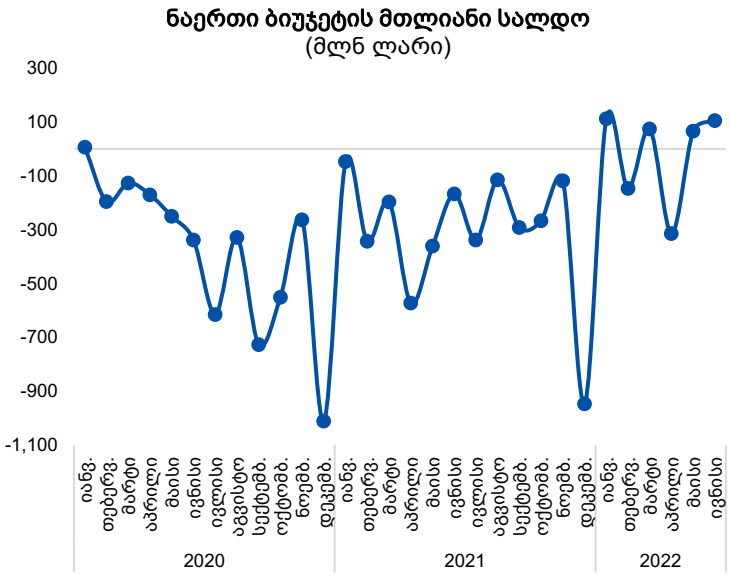

ივნისში ნაერთი ბიუჯეტის დადებითი მთლიანი სალდო დაფიქსირდა.

2022 წლის ივნისში, წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლები 15.2%-ით, ხოლო ხარჯები 0.4%-ით გაიზარდა. აღნიშნულ პერიოდში ნაერთი ბიუჯეტის დადებითი საოპერაციო სალდო 430.3 მლნ ლარით, ხოლო ასევე დადებითი მთლიანი სალდო 104.9 მლნ ლარით განისაზღვრა.

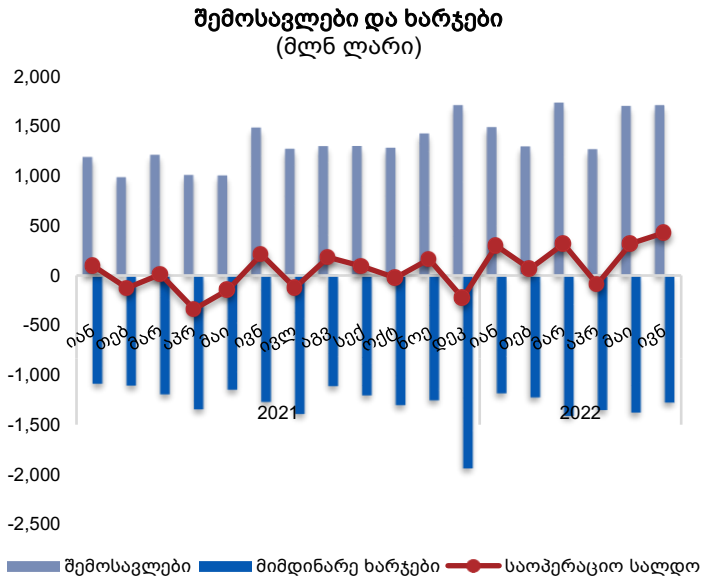

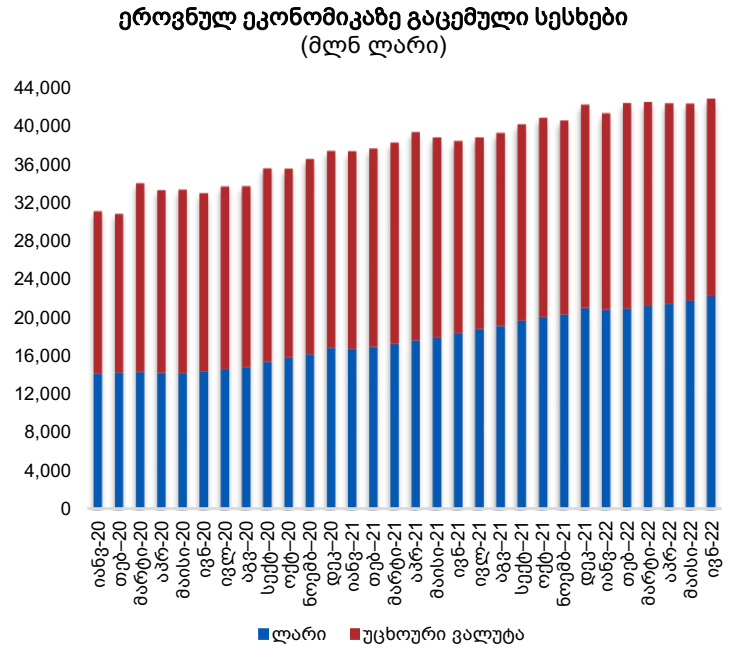

ივნისში, გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, ეროვნულ ეკონომიკაზე როგორც ლარში, ასევე უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხები გაიზარდა.

წინა წლის ივნისთან მიმართებით, 2022 წლის ივნისში კომერციული ბანკების მიერ გაცემულმა სესხებმა 11.5%-ით მოიმატა და 42.8 მლრდ ლარი შეადგინა. მათ შორის, ლარში გაცემული სესხები 21.1%-ით, ხოლო უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხები 2.7%-ით გაიზარდა. აღსანიშნავია, რომ მთლიანი სესხების ნახევარზე მეტი (52.8%) შინამეურნეობებზე მოდის.

რაც შეეხება გაცემულ სესხებს საქმიანობის სახეების მიხედვით, ყველაზე მეტი - 24.0% გაცემულია მრეწველობის დარგში, 19.2% - ვაჭრობის, 15.2% - მშენებლობის, 11.9% - უძრავი ქონების ოპერაციების, 9.7% - სასტუმროებისა და რესტორნების დარგში.

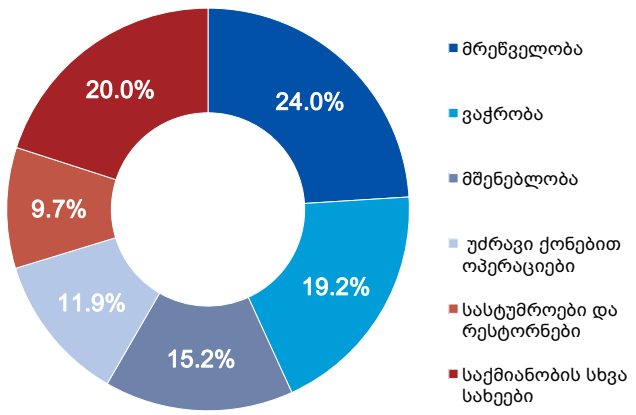

2. საგარეო სექტორის ინდიკატორები

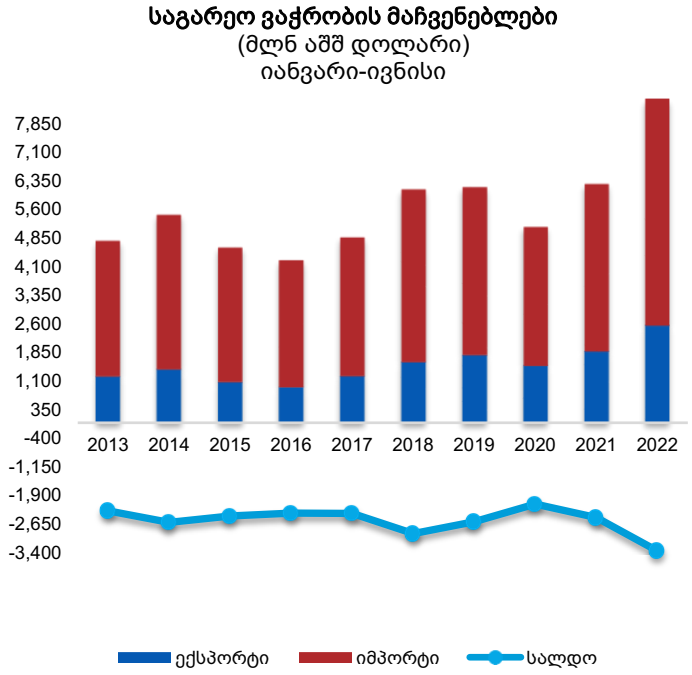

იანვარ - ივნისში, წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით, გაიზარდა როგორც საქონლის ექსპორტი, ასევე იმპორტი.

2022 წლის იანვარ - ივნისში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, ექსპორტმა 35.7%-ით, ხოლო იმპორტმა 35.3%-ით მოიმატა, რაც ძირითადად სავაჭრო ბრუნვის გაზრდით არის გამოწვეული, რამაც (არადეკლარირებული ვაჭრობის გარეშე) 8,477 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა და წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით 35.4%-ით გაიზარდა. ამ პერიოდში ექსპორტის წილი საგარეო სავაჭრო ბრუნვაში 30.2%-ით განისაზღვრა. უმსხვილესი საექსპორტო ქვეყნებიდან ექსპორტის მნიშვნელოვანი ზრდა აღინიშნა პერუში (1,067.8%-ით, აზოტოვანი სასუქების ექსპორტის მკვეთრი ზრდის ხარჯზე), აგრეთვე ყაზახეთში (175.8%-ით), აშშ-ში (122.3%-ით), სომხეთში (92.9%-ით), ბულგარეთში (82.6%-ით), თურქეთსა (53.9%-ით) და ჩინეთში (38.0%-ით). ამ პერიოდში მნიშვნელოვნად შემცირდა ექსპორტი უკრაინაში (37.0%-ით), ასევე რუსეთში (2.8%-ით).

საექსპორტო საქონლის მიხედვით განსაკუთრებული ზრდა აღინიშნა ელექტროენერგიის (303.8%-ით), აზოტოვანი სასუქების (228.9%-ით), ფეროშენადნობის (61.9%-ით), ოქროს (47.8%-ით), სპილენძის მადნების (36.4%-ით), მსუბუქი ავტომობილების (31.1%-ით) ჯგუფებში.

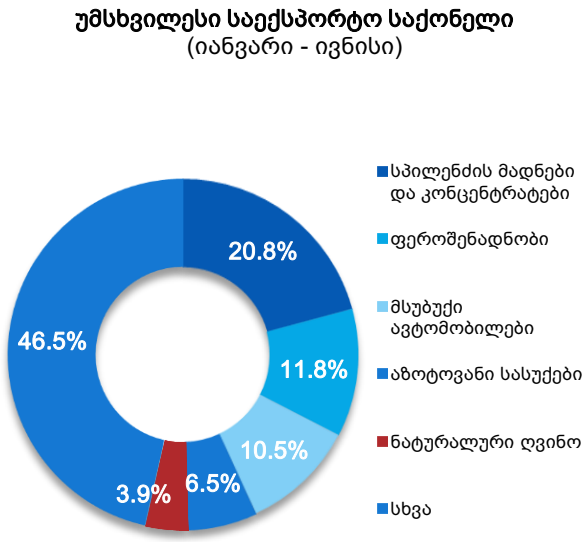

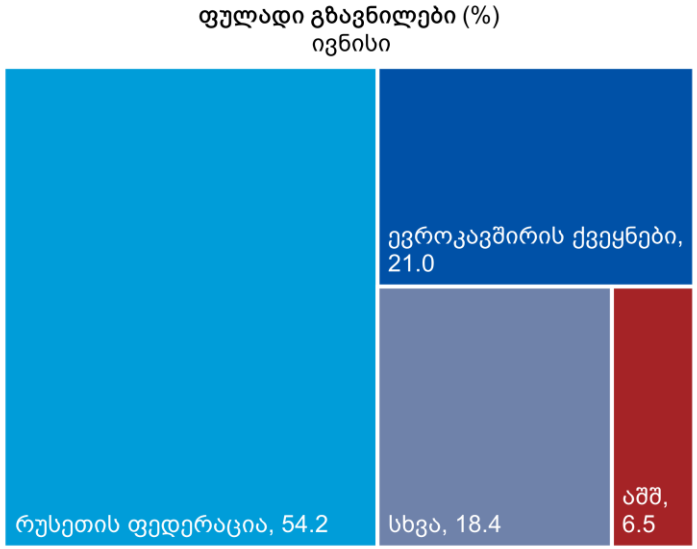

ივნისში ფულადი გზავნილები მნიშვნელოვნად გაიზარდა

წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, 2022 წლის ივნისში საქართველოში ფულადი გზავნილები 111.7%-ით გაიზარდა და 427.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ივნისის თვეში გზავნილების ძირითად წყაროს რუსეთი (გზავნილების მთლიანი ოდენობის 54.2%) და ევროკავშირის ქვეყნები (21.0%) წარმოადგენენ. წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით გზავნილების მოცულობამ მნიშვნელოვნად მოიმატა ბელარუსიდან (756.0%-ით), ყირგიზეთიდან (518.8%-ით), რუსეთიდან (492.2%-ით), ტაჯიკეთიდან (334.8%-ით), სომხეთიდან (301.8%-ით), ყაზახეთიდან (283.9%-ით), უზბეკეთიდან (114.7%-ით), საუდის არაბეთიდან (75.7%-ით), ნიდერლანდებიდან (75.2%-ით); ხოლო შემცირდა უკრაინიდან (99.5%-ით), აზერბაიჯანიდან (36.0%-ით).

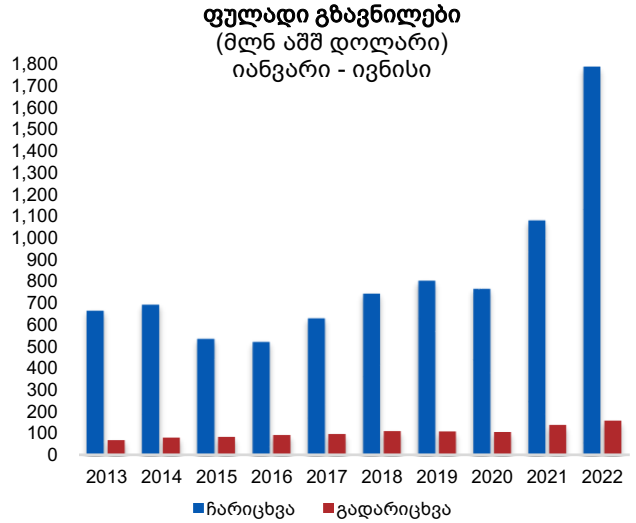

2022 წლის ივლისში საერთაშორისო რეზერვებმა 4,157 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

2022 წლის ივლისში საერთაშორისო რეზერვების მოცულობამ 4,157 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2021 წლის შესაბამისი პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით 7.3%-ით, წინა თვესთან მიმართებით კი 6.0%-ით მეტია.

2022 წლის ივლისში საქართველოს ეროვნულ ბანკს სავალუტო აუქციონზე სავალუტო ოპერაციები არ განუხორციელებია.

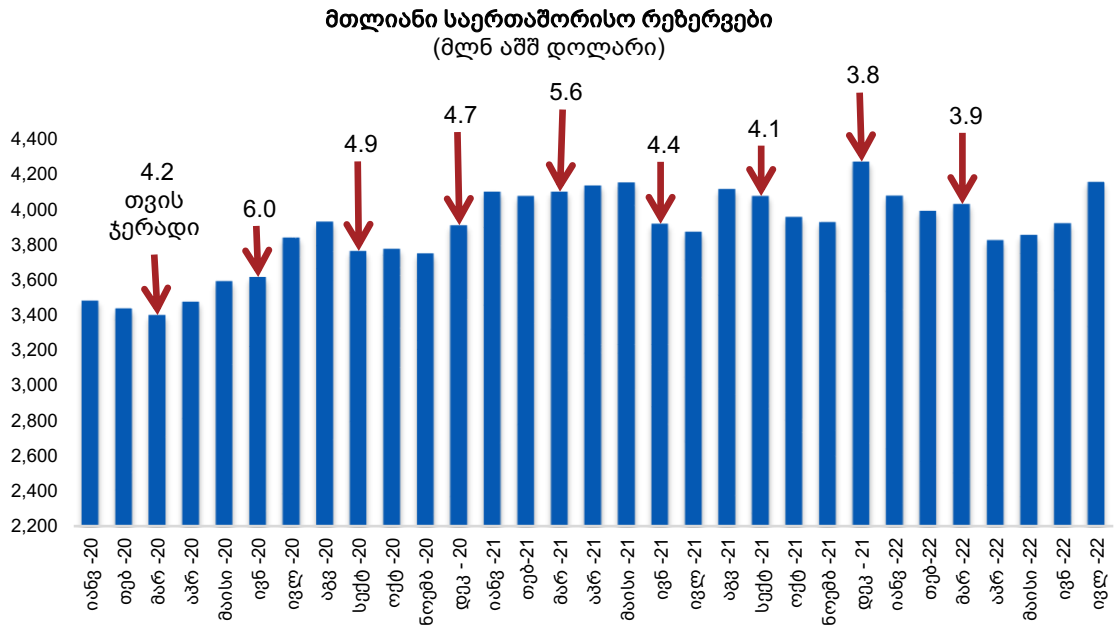

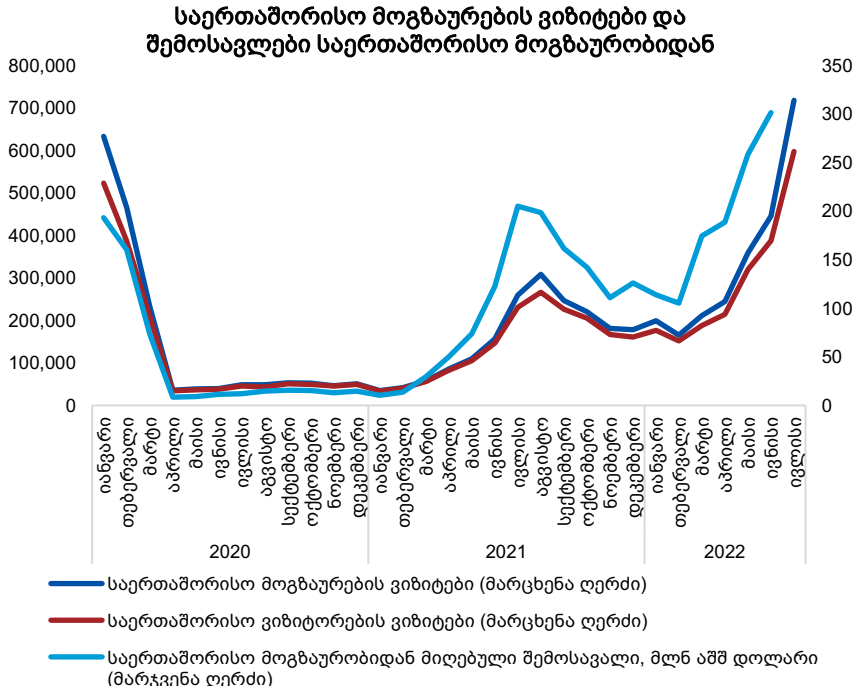

2022 წლის ივლისში მნიშვნელოვნად გაიზარდა როგორც საერთაშორისო მოგზაურების, ასევე საერთაშორისო ვიზიტორების ვიზიტები.

2022 წლის ივლისში საერთაშორისო მოგზაურების ვიზიტების რაოდენობამ 718,401 შეადგინა, რაც 176.7%-ით მეტია წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე. საერთაშორისო მოგზაურების ვიზიტები მოიცავს საერთაშორისო ვიზიტორების ვიზიტებსაც, რომელიც ივლისის თვეში 597,887 იყო (ზრდა წინა წლის ივლისის ანალოგიურ მაჩვენებელთან 158.9%). ივლისში ყველაზე მეტი საერთაშორისო ვიზიტორის ვიზიტი განხორციელდა რუსეთიდან (156,737, ზრდა წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან +525.5%), სომხეთიდან (103,906, ზრდა +427.3%) და თურქეთიდან (95,989, ზრდა +173.9%).

2022 წლის ივნისში* შემოსავლებმა საერთაშორისო მოგზაურობიდან 301.7 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 146.3%-ით მეტია 2021 წლის ივნისის თვის ანალოგიურ მაჩვენებელზე.

3. მონეტარული სექტორის ინდიკატორები

ივნისში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, სარეზერვო ფულის მასა კლების ტენდენციით ხასიათდება.

წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, 2022 წლის ივნისში სარეზერვო ფულის მასა 1.7%-ით შემცირდა. ფულის M2 აგრეგატმა 16.9%-ით მოიმატა, ხოლო M3 აგრეგატის ზრდის ტემპი 10.8%-ს გაუტოლდა. ივლისში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან მიმართებით, სამომხმარებლო ფასების ინფლაციამ 11.5% შეადგინა.

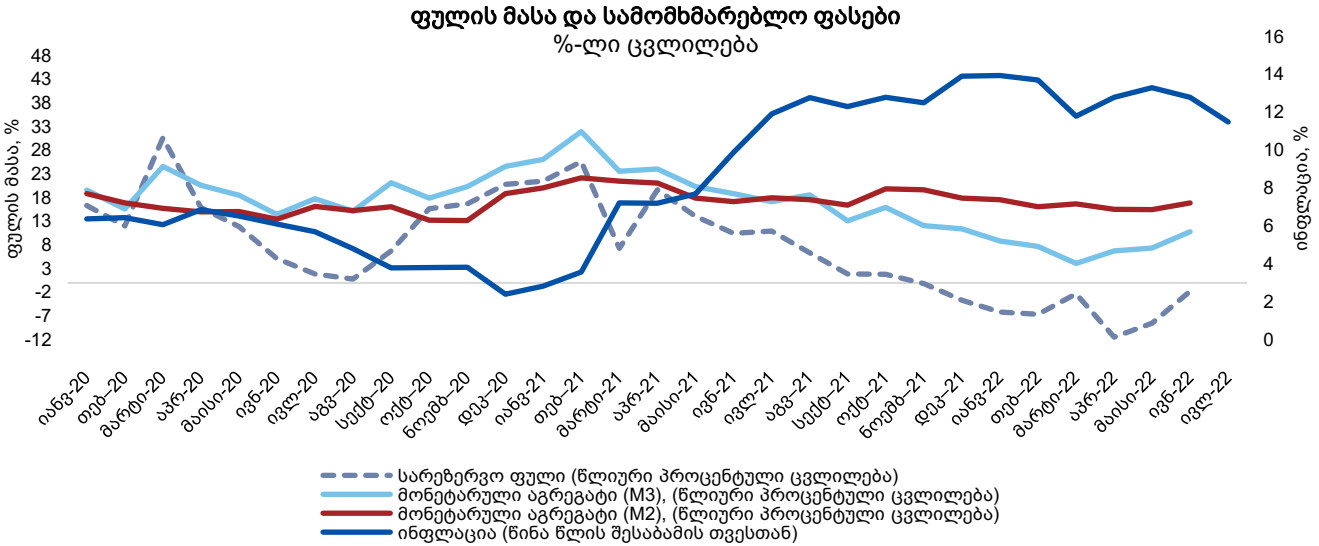

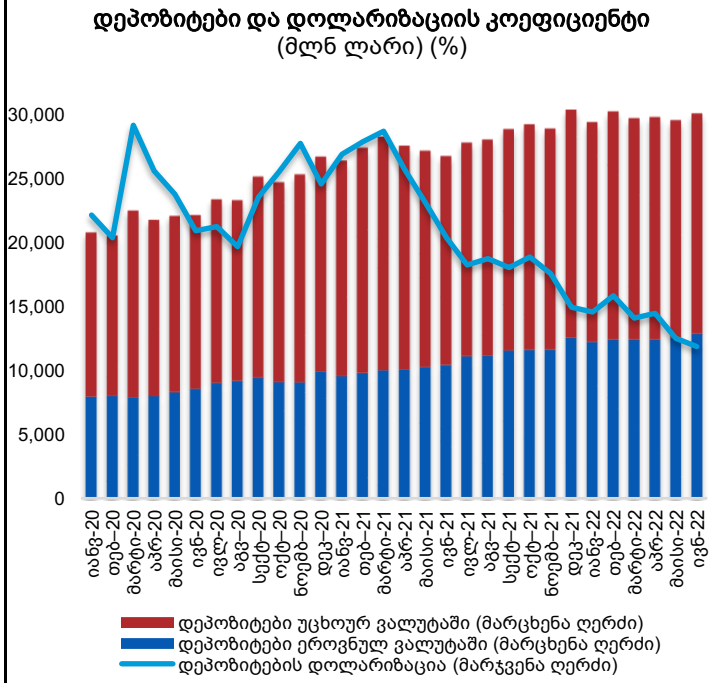

ივნისში, წინა თვესთან შედარებით, როგორც დეპოზიტებზე, ისე სესხებზე დოლარიზაციის მაჩვენებელი შემცირდა.

2022 წლის ივნისში დეპოზიტების დოლარიზაციის მაჩვენებელი 0.28%-ული პუნქტით შემცირდა და 57.2%-ით განისაზღვრა, სესხებზე დოლარიზაციის მაჩვენებელმა კი 0.41%-ული პუნქტით მოიკლო და 48.4% შეადგინა. წინა თვესთან მიმართებით, 2022 წლის ივნისში ეროვნული ვალუტით განთავსებული დეპოზიტები 2.5%-ით გაიზარდა, ხოლო უცხოური ვალუტით განთავსებული დეპოზიტების მოცულობამ 1.3%-ით მოიმატა.

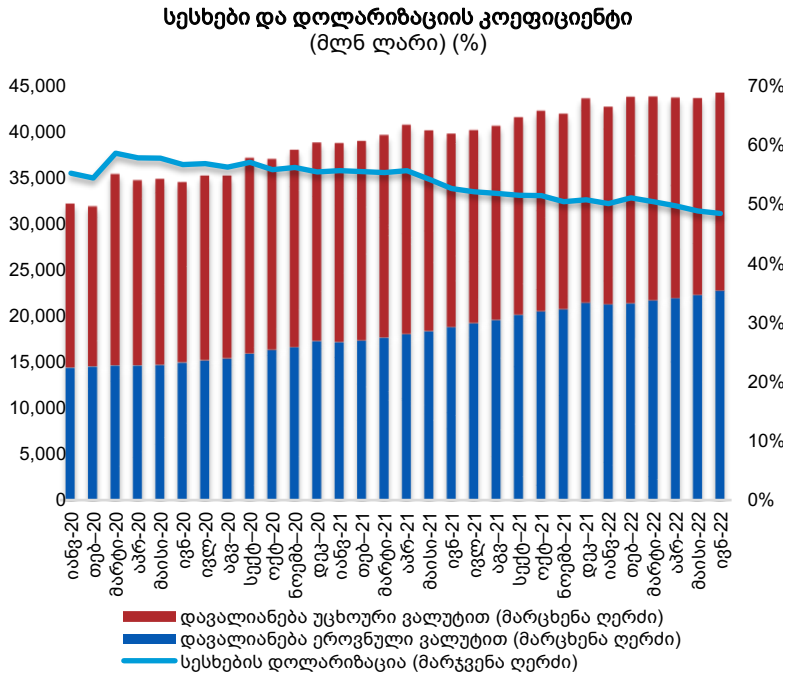

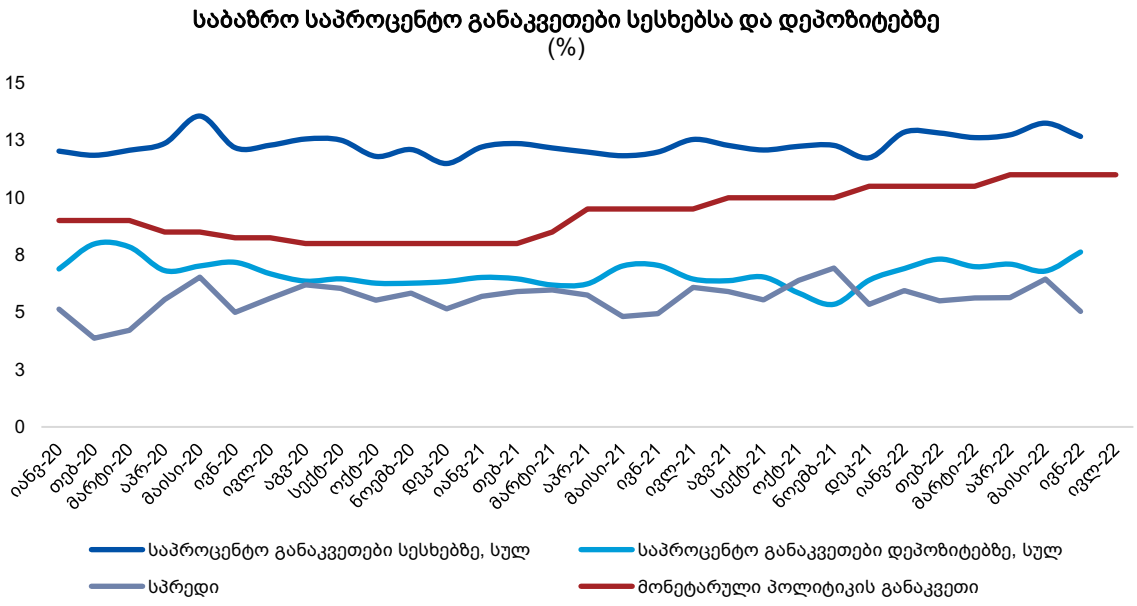

ივნისში, წინა თვესთან მიმართებით, საპროცენტო განაკვეთი დეპოზიტებზე 0.8%-ული პუნქტით გაიზარდა, ხოლო სესხებზე 0.6%-ული პუნქტით შემცირდა.

2022 წლის ივნისში საბაზრო საპროცენტო განაკვეთმა სესხებზე 12.7% შეადგინა, ხოლო დეპოზიტებზე 7.6%-ით განისაზღვრა. საპროცენტო განაკვეთის სპრედმა (სხვაობა სესხებსა და დეპოზიტებზე საპროცენტო განაკვეთებს შორის) 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით 5.0% შეადგინა, 0.1%-ული პუნქტით მეტი წინა წლის ივნისთან შედარებით.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა 2022 წლის 22 ივნისის გადაწყვეტილებით რეფინანსირების განაკვეთი უცვლელად (11.0%) დატოვა.

ივლისში, წინა თვესთან მიმართებით, ლარის კურსი როგორც აშშ დოლარის, ასევე ევროს მიმართ გამყარების ტენდენციას ავლენს.

2022 წლის ივლისში, წინა თვესთან შედარებით, ლარის გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ 3.8%-ით, ევროს მიმართ 7.8%-ით, ხოლო თურქულ ლირასთან მიმართებით 6.3%-ით გამყარდა. ამ პერიოდში მნიშვნელოვნად გამყარდა ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსიც. რაც შეეხება შედარებას გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან მიმართებით, 2022 წლის ივლისში ლარის გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ 9.9%-ით, ევროს მიმართ 27.4%-ით, თურქული ლირას მიმართ კი 122.3%-ით გამყარდა.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო თვეებში მნიშვნელოვნად მოიმატა საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების, ფულადი გზავნილების მოცულობამ, ასევე ტურიზმიდან და ექსპორტიდან მიღებულმა შემოსავლებმა, რამაც დადებითი გავლენა იქონია ლარის კურსის გამყარებაზე.

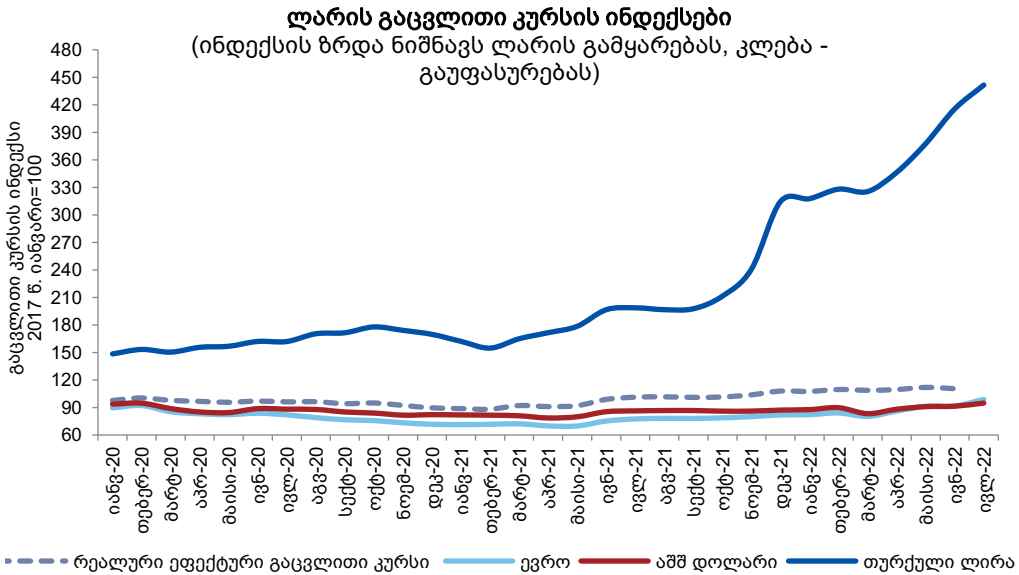

4. რეგიონული მიმოხილვა

ივლისში, რეგიონის ქვეყნებში, გარდა თურქეთისა, სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია დაახლოებით ერთნაირი დინამიკით ხასიათდება.
კერძოდ, 2022 წლის ივლისში თურქეთში წლიურმა ინფლაციამ 79.6% შეადგინა. შედარებით დაბალი იყო ინფლაციის დონე სომხეთში (9.3%). რაც შეეხება აზერბაიჯანსა* და რუსეთს*, 2022 წლის ივნისის მდგომარეობით, სამომხმარებლო ფასები წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით აზერბაიჯანში 14.2%-ით, ხოლო რუსეთში 15.9%-ით გაიზარდა.

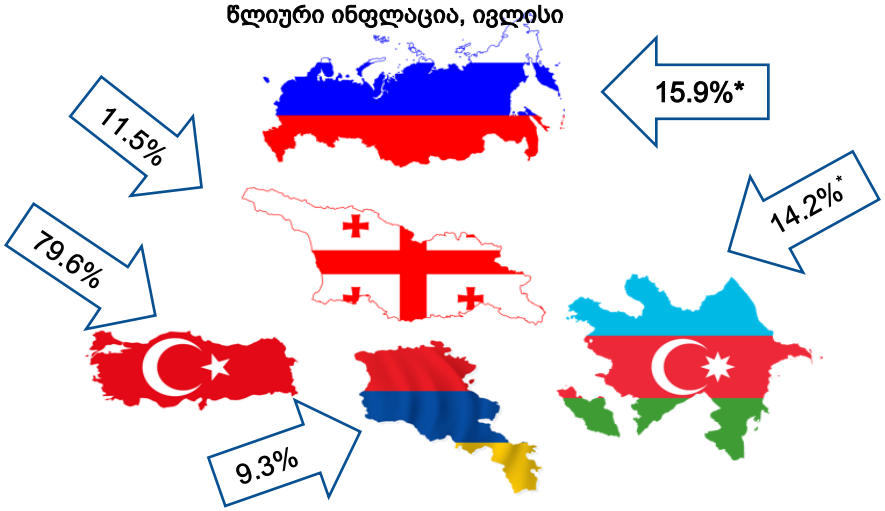

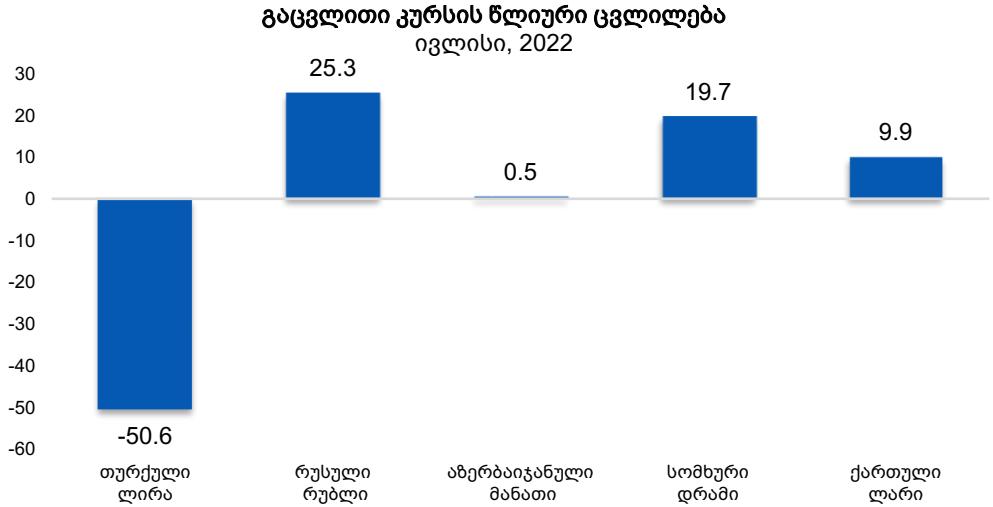

ივლისში რეგიონის ქვეყნების ვალუტების გაცვლითი კურსების ნაწილი აშშ დოლართან მიმართებაში გამყარების, ხოლო ნაწილი გაუფასურების ტენდენციას ავლენს.
კერძოდ, 2022 წლის ივლისში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, აშშ დოლართან მიმართებაში გამყარდა რუსული რუბლი (25.3%-ით), სომხური დრამი (19.7%-ით) და აზერბაიჯანული მანათი (0.5%-ით), ხოლო თურქული ლირა (50.6%-ით) გაუფასურდა.

გამოყენებული მონაცემების წყარო:

1. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური
2. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
3. საქართველოს ეროვნული ბანკი
4. საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

ძირითადი ეკონომიკური მაჩვენებლების შემაჯამებელი ცხრილები

ცხრილი N1. ძირითადი ეკონომიკური მაჩვენებლები

		ივლ 21	აგვ 21	სექ 21	ოქტ 21	ნოე 21	დეკ 21	იან 22	თებ 22	მარ 22	აპრ 22	მაი 22	ივნ 22	ივლ 22
რეალური სექტორი	მშპ-ს ზრდის ტემპი (%)	9.9	10.3	6.9	6.9	12.0	9.6	18.0	14.6	10.6	2.6	11.6	7.2	
	დღგ-ს ბრუნვების ზრდის ტემპი (%)	26.5	31.2	24.0	25.6	32.6	31.2	39.8	27.3	24.4	11.7	25.3	20.4	
მონეტარული სექტორი	ინფლაცია (%)	11.9	12.8	12.3	12.8	12.5	13.9	13.9	13.7	11.8	12.8	13.3	12.8	11.5
	მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (%)	9.5	10.0	10.0	10.0	10.0	10.5	10.5	10.5	11.0	11.0	11.0	11.0	11.0
	დეპოზიტების დოლარიზაცია (%)	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	
	სესხების დოლარიზაცია (%)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	
საგარეო სექტორი	გაცვლითი კურსი (ლარი)	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.0	3.2	3.1	3.0	3.0	2.8
	გზავნილები (ათასი აშშ დოლარი)	208,428.2	204,893.0	209,749.8	206,691.2	207,337.5	229,487.0	168,840.5	183,418.8	193,065.3	308,140.1	505,708.1	427,354.6	
	ექსპორტი (მლნ აშშ დოლარი)	386.3	335.1	373.6	411.2	430.4	419.5	331.3	429.0	411.4	415.7	522.6	448.6	
	იმპორტი (მლნ აშშ დოლარი)	882.6	868.1	958.3	936.2	1,033.3	1,050.3	800.9	1,018.9	925.6	991.7	1,134.7	1,047.0	
	სავაჭრო ბალანსი (მლნ აშშ დოლარი)	-496.2	-533.0	-584.7	-524.9	-603.0	-630.8	-469.5	-589.8	-514.2	-575.9	-612.0	-598.4	
	საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	3,872.7	4,116.7	4,076.6	3,959.0	3,928.5	4,272.1	4,078.1	3,992.9	4,030.6	3,826.4	3,855.2	3,922.4	4,156.7
ფისკალური სექტორი	შემოსავლები (მლნ ლარი)	1,269.4	1,296.6	1,300.5	1,278.7	1,420.0	1,707.4	1,485.1	1,292.1	1,731.5	1,263.2	1,697.9	1,707.5	
	მიმდინარე ხარჯები (მლნ ლარი)	1,391.2	1,113.9	1,208.4	1,303.1	1,256.0	1,934.4	1,185.8	1,226.2	1,413.1	1,350.9	1,377.3	1,277.2	
	კაპიტალური ხარჯები (მლნ ლარი)	243.1	308.1	479.9	248.2	296.6	798.8	193.9	218.0	304.2	230.5	266.1	445.9	

ზრდა კლება ცვლილება < 1%

ცხრილი N2[2]**.** ძირითადი ეკონომიკური მაჩვენებლების შედარება გასული წლის შესაბამისი თვის ანალოგიურ მონაცემებთან.

		ივლ 21	აგვ 21	სექ 21	ოქტ 21	ნოე 21	დეკ 21	იანვ 22	თებ 22	მარ 22	აპრ 22	მაისი 22	ივნ 22	ივლ 22
რეალური სექტორი	მშპ-ს ზრდის ტემპი													
	დღგ-ს ბრუნვების ზრდის ტემპი													
მონეტარული სექტორი	ინფლაცია													
	მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი													
	დეპოზიტების დოლარიზაცია													
	სესხების დოლარიზაცია													
საგარეო სექტორი	გაცვლითი კურსი													
	გზავნილები													
	ექსპორტი													
	იმპორტი													
	სავაჭრო ბალანსი													
	საერთაშორისო რეზერვები													
ფისკალური სექტორი	შემოსავლები													
	მიმდინარე ხარჯები													
	კაპიტალური ხარჯები													

ცხრილი N3. ძირითადი ეკონომიკური მაჩვენებლების შედარება წინა თვის ანალოგიურ მონაცემებთან.

		ივლ 21	აგვ 21	სექ 21	ოქტ 21	ნოე 21	დეკ 21	იანვ 22	თებ 22	მარ 22	აპრ 22	მაისი 22	ივნ 22	ივლ 22
რეალური სექტორი	მშპ-ს ზრდის ტემპი													
	დღგ-ს ბრუნვების ზრდის ტემპი													
მონეტარული სექტორი	ინფლაცია													
	მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი													
	დეპოზიტების დოლარიზაცია													
	სესხების დოლარიზაცია													
საგარეო სექტორი	გაცვლითი კურსი													
	გზავნილები													
	ექსპორტი													
	იმპორტი													
	სავაჭრო ბალანსი													
	საერთაშორისო რეზერვები													
ფისკალური სექტორი	შემოსავლები													
	მიმდინარე ხარჯები													
	კაპიტალური ხარჯები													

[2] ცხრილ N2 და N3-ში წარმოდგენილი მონაცემები აღებულია ცხრილი N1-დან.